

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	12

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 : Teşkilat Yapısı	2
Tablo 2 : İdari Personel Sayıları.....	3
Tablo 3 : Akademik Personel Kadro Durumu.....	3
Tablo 4 : 2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu	4
Tablo 5 : 2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 6 : Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	5
Tablo 7 : Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	6
Tablo 8 : 2021 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL).....	6
Tablo 9: Taşınmazların Bilanço, Taşınmaz Form ve İcmal Cetvelindeki Değerlerinin Karşılaştırılması	13

KISALTMALAR

MYS: Muhasebe Yönetim Sistemi

TKYS: Taşınır Kayıt Yönetim Sistemi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmaz Form ve İcmal Cetvelindeki Kayıtların Bilançodaki Kayıtlarla Uyumlu Olmaması
2. Geçici Kabulü Yapılan İşlere İlişkin Tutarların İlgili Maddi Duran Varlık Hesabına Aktarılmaması
3. Üniversite İktisadi İşletme Sermayesinin Özel Bütçe Hesaplarında Yer Almaması
4. Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı ile Değer Hareketleri Sonuç Hesabının Yanlış Kullanılması

B. Diğer Bulgular

1. Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Hizmet Alımlarında Fiyatların Şeffaf ve Rekabetçi Şartlarda Oluşturulmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Ankara Sosyal Bilimleri Üniversitesi Anayasa'nın yukarıda yer verilen hükmüne istinaden, 22.01.2013 tarih ve 6410 sayılı Kanun ile sosyal bilimler alanındaki araştırmalara öncü olmak amacıyla kurulan Türkiye'nin ilk ve tek devlet üniversitesidir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu'dur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1.1. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır.

Akademik yapısında Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri, Uzaktan Eğitim Merkezi ile Araştırma ve Uygulama Merkezleri bulunmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Rektör Yardımcıları, İç Denetim Birimi, Hukuk Müşavirliği, Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi, Genel Sekreterlik, daire başkanlıkları, şube müdürlükleri, Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü, Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü ile Kurumsal İletişim Ofisi bulunmaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, Dekanlar ise Rektör tarafından gösterilen adaylar arasından Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır.

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle 7 fakülte, 1 yüksekokul, 3 enstitü, ve 20 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1 : Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
Rektör	Fakülteler
Rektör Yardımcıları	- Hukuk Fakültesi
Genel Sekreterlik	- İslami İlimler Fakültesi
İç Denetim Birimi	- Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi
Hukuk Müşavirliği	- Yabancı Diller Fakültesi
Daire Başkanlıkları	- Siyasal Bilgiler Fakültesi
Bilgi İşlem Daire Başkanlığı	- İletişim Fakültesi
İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı	- Sanat ve Tasarım Fakültesi
Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı	Enstitüler:
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı	- Sosyal Bilimler Enstitüsü
Personel Daire Başkanlığı	- İslami İlimler Enstitüsü
	- Bölge Araştırmaları Enstitüsü

Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü Fakülte, Yüksek Okul ve Meslek Yüksek Okul Sekreterlikleri Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü Kurumsal İletişim Ofisi	Yüksekokullar Yabancı Diller Yüksekokulu Uygulama ve Araştırma Merkezleri (20 adet) ile Uzaktan Eğitim Merkezi
--	--

Üniversitede 2021 yıl sonu itibarıyla akademik personel, idari personel, yabancı uyruklu akademik personel ve işçi olmak üzere toplam personel sayısı 625'dir. Bu personelden 308'i kadrolu akademik personel, 20'si yabancı uyruklu sözleşmeli akademik personel, 134'ü idari personel ve 163'ü ise işçi kadrosundadır.

Tablo 2 : İdari Personel Sayıları

	Dolu	Boş	Toplam
Genel İdari Hizmetler	107	109	216
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	1	8	9
Teknik Hizmetleri Sınıfı	23	39	62
Avukatlık Hizmetleri	-	6	6
Yardımcı Hizmetli	3	1	4
Toplam	134	163	297

Tablo 3 : Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Kadroların Doluluk Durumu			İstihdam Şekli
	Dolu	Boş	Toplam	Tam zamanlı
Profesör	51	27	78	51
Doçent	35	34	69	35
Dr. Öğretim Üyesi	79	59	138	79
Öğretim Görevlisi	69	23	92	69
Araştırma Görevlisi	74	72	146	74
Toplam	308	215	523	308

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, **T.C Milli Eğitim Bakanlığına** sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

“Özel Bütçeli İdare” olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 150.867.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine, yıl içinde 24.214.417,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 175.081.417,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %95,90'ı yani 167.895.054,26 TL'si kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2021 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleşmeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4 : 2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	54.879.000,00	65.749.220,00	65.515.657,92	99,64	39,02
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	8.663.000,00	10.070.500,00	10.062.094,42	99,92	5,99
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	5.866.000,00	9.975.000,00	7.212.449,55	72,31	4,30
05-Cari Transferler	1.959.000,00	2.256.506,00	2.020.570,84	89,54	1,20
06-Sermaye Giderleri	79.500.000,00	87.030.191,00	83.084.281,53	95,47	49,49
TOPLAM:	150.867.000,00	175.081.417,00	167.895.054,26	95,90	100,00

Buna göre personel giderlerinde %99,64, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde %99,92, mal ve hizmet alım giderlerinde %72,31, cari transferlerde %89,54 ve sermaye giderlerinde %95,47 oranlarında harcama yapılmıştır.

Bunun dışında, Üniversitede Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu destekleri/Kalkınma Ajansı/Bilimsel araştırma projeleri/AB hibe işlemleri olmak üzere 2021 yılı için toplam 678.238,41 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2021 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

Tablo 5 : 2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	780.000,00	2.536.759,85	325,23	1,44
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	149.862.000,00	171.969.108,00	114,75	97,38
05-Diğer Gelirler	225.000,00	2.087.785,70	927,90	1,18
TOPLAM:	150.867.000,00	176.593.653,55	117,05	100

Bütçede 2021 yılı için 150.867.000,00 TL gelir tahmini yapılmıştır. Bütçe uygulama sonucunda 176.593.653,55 TL gelir elde edilmiştir. Buna göre bütçe gelirleri %117,05 oranında gerçekleşmiştir. Ayrıca teşebbüs ve mülkiyet gelirleri başlangıç bütçesinde öngörülenin %326,47'si oranında gerçekleşirken diğer gelirler öngörülenin %927,90'ı oranında gerçekleşmiştir.

Üniversitenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 6 : Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	40.473.272,00	49.617.551,00	65.515.657,92	22,59	32,04
SGK Devlet Prim Giderleri	6.540.266,00	7.655.640,00	10.062.094,42	17,05	31,43
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6.646.658,00	4.801.781,00	7.212.449,55	-27,76	50,20
Cari Transferler	1.311.461,00	1.389.998,00	2.020.570,84	5,99	45,37
Sermaye Giderleri	40.747.562,00	66.155.018,00	83.084.281,53	62,35	25,59
TOPLAM:	95.719.219,00	129.619.988,00	167.895.054,26	35,42	29,53

2019, 2020 ve 2021 yıllarına ait bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılmasına ilişkin yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere Üniversitenin bütçe giderleri; 2019-2020 döneminde %35,42 oranında, 2020-2021 döneminde ise %29,53 oranında artış göstermiştir.

Tablo 7 : Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.031.815,00	1.920.719,93	2.546.488,35	86,15	32,58
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	99.627.100,00	116.199.030,00	171.969.108,00	16,63	48,00
Diğer Gelirler	1.907.654,67	1.374.460,61	2.087.785,70	-27,95	51,90
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	156,50	12.467,98	9.728,50	7.866,76	-21,97
Net Toplam:	102.566.413,17	119.481.742,56	176.593.653,55	16,49	47,80

2019, 2020 ve 2021 yıllarına ait bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılmasına ilişkin yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere Üniversitenin bütçe gelirleri; 2019-2020 döneminde %16,49 oranında 2020-2021 döneminde ise %47,80 oranında artış göstermiştir.

Dönem faaliyet geliri 168.145.207,71 TL, faaliyet gideri ise 98.969.041,03 TL olan Üniversite'nin, 2021 yılını 69.166.438,18 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Tablo 8 : 2021 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, İskonto Toplamı (-)	Net gelir	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
98.969.041,03	168.145.207,71	9.728,50	168.135.479,21	69.166.438,18

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Kanun'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama

standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi ve Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Özkaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırılması tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim

hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde tanımlandığı üzere mali kontrol, kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri ifade etmektedir.

İç kontrol sisteminin ne olduğu, amacı, yapısı ve işleyişi 5018 sayılı Kanun'un beşinci kısmında, 55 ile 67'nci maddeler arasında belirlenmiştir. Buna göre, kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin yapısını aşağıda belirten unsurlar oluşturmaktadır:

- Harcama birimleri
- Muhasebe ve malî hizmetler
- Ön malî kontrol
- İç denetim

Temel unsurları bu olan iç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

2021 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Kurumun İç Kontrol Sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kurum üst yönetimi tarafından iç kontrol sisteminin kurulması ve çalışması yönünde iç kontrol bilgilendirme eğitimleri ve iç kontrol eylem planı hazırlık çalışmaları yapılmıştır. Bu kapsamda kurum yönetimi ve çalışanlarının iç kontrollerle ilgili bilgi sahibi olmasına yönelik

iç kontrol eylem planı hazırlık sürecinde ve eylem planı uygulanmaya başlandıktan sonra eğitim ve toplantılar yapılmıştır. Eylem planı, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğine ve Maliye Bakanlığının hazırladığı Kamu İç Kontrol Rehberine uygun olarak hazırlanmıştır.

Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi tüm personel tarafından imzalanmış olup özlük dosyalarına konulmuştur. Ayrıca Personel Daire Başkanlığınca “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesince 2020-2024 dönemine ait Stratejik Plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla düzenlenmiş olup, Üniversite internet sitesinde misyon, vizyon ve temel değerlere yer verilmiştir. Personel ve birim görev tanımları oluşturularak tüm personele bildirilmiştir. Ayrıca görev tanımlarına uygun olarak fonksiyonel organizasyon yapısı oluşturulmuştur.

İdarece performans programı içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmış ve kurumun bütçesi performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirilmiştir.

İdare faaliyet raporu mevzuata uygun olarak düzenlenmekte ve kurumun internet sitesinden yayınlanmaktadır.

Birimler tarafından birim faaliyet raporları her yıl düzenlenmekte ve iç kontrol güvence beyanı harcama yetkilisi tarafından imzalanmaktadır.

Mali karar ve işlemlerin süreç akış şeması hazırlanmış olup üst yönetici tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe konulmuştur.

Personel Daire Başkanlığı koordinatörlüğünde Kurumun kilit personeli uzmanlık alanı ile ilgili işlerde görevlendirilmiştir.

Üniversitede var olan hassas görevler ve bu görevlere ilişkin prosedürler belirlenmiştir.

Kurum tarafından Üniversite personelinin hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek, uygulamak ve hizmet içi eğitim faaliyetlerine ilişkin genel politika belirlemek üzere Hizmet İçi Eğitim Kurulu oluşturulmuştur. Hizmet İçi Eğitim Kurulu tarafından belirlenen hizmet içi eğitim planı uygulanmaktadır.

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Atama ve Yükseltme Esasları belirlenmiş olup Personel Daire Başkanlığının web sayfasında yayınlanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan iç kontrol standartları kapsamında iki yılda bir İç Kontrol Eylem Planı hazırlanmaktadır.

Muhasebe yetkilisi, mevzuatta belirtilen sertifika sahibi olma şartını taşımamaktadır.

Ön mali kontrol sistemi, iç kontrol ve ön mali kontrole ilişkin usul ve esaslara uygun olarak kurulmuştur.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da yer alan limitleri aşan tüm taahhüt ve sözleşme tasarıları ön mali kontrole tabi tutulmakta olup bu kapsamda ön mali kontrole gönderilmeyen taahhüt ve sözleşme tasarıları bulunmamaktadır.

Ön mali kontrol sonucunda uygun görüş verilmediği halde harcama yetkilileri tarafından gerçekleştirilen mali işlemler bulunmamaktadır.

Ön mali kontrol görevini yürüten personelin mali işlem sürecinde görev almasını engellemek amacıyla personel görev tanımlarında ve görev dağılımında gerekli önlemler alınmıştır.

İç kontrol eylem planı, iç kontrol değerlendirme raporu ile yıllık olarak değerlendirilmekte ve üst yöneticinin onayına sunulmaktadır.

Kurumun sağladığı hizmetlerden yararlananların şikâyet ve önerilerinin alınıp değerlendirileceği bir sistem kurulmuş olup, Kurumun web sayfasında faaliyete geçmiştir. Ayrıca her yıl bu öneri ve şikâyetler rapor haline getirilerek üst yöneticiye sunulmaktadır.

Yönetim bilgi sistemi, yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretebilecek ve analiz yapma imkânı sunacak şekilde tasarlanmıştır.

Mevcut bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde oluşturulmuştur.

Görevden ayrılan personel, iş ve işlemlerinin durumunu gösterir bir Görev Devir Raporu hazırlamakta ve ilgili personele vermektedir.

Kurumun stratejik amaç ve hedeflerine yönelik riskler belirlenmiş, bu risklerin gerçekleşme olasılığı ve muhtemel etkileri analiz edilmiş ve kontrol faaliyetleri belirlenmiştir.

Birim yetkilileri, birimlerine ilişkin stratejik plan ve performans programında yer alan faaliyetleri personeline duyurmaktadır. Personel, görevlerini yerine getirebilmek için gerekli ve

yeterli bilgiye EBYS, web sitesi, dijital olarak personel ortak kullanım alanları vb. erişim noktalarından zamanında ulaşabilmektedir.

İdare bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefleri, süresi içerisinde kamuoyuna duyurulmaktadır.

İç kontrol izleme ve yönlendirme kurulu, üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmiştir.

Kurumda iç denetim birimi kurulmuş olup 3 iç denetçi kadrosu tahsis edilmiştir. Bu kadrolardan 2'sine 02.07.2021 tarih ve 11886 sayılı Rektörlük Oluru ile atama yapılmıştır. İç denetim birimi işlevsel bağımsızlığa sahiptir.

İç Denetim Birimi tarafından birim faaliyet raporu ve dönemsel raporlar ile üst yöneticiye raporlama yapılmaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmaz Form ve İcmal Cetvelindeki Kayıtların Bilançodaki Kayıtlarla Uyumlu Olmaması

Kamu İdaresinin bilançosunda yer alan 250 Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252 Binalar Hesabının bakiyelerinin, taşınmaz form ve icmal cetvelindeki tutarlar ile uyumlu olmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt şekli"

başlıklı 7'nci maddesinde; Yönetmelik'in eki kayıt planında yer alan taşınmazların, cinslerine göre hangi formlara kaydedileceği ve kayıtların formlarda yer alan bilgileri içerecek şekilde yapılacağı belirtilmiştir. Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formların daha sonra taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanması amacıyla mali hizmetler birimine gönderileceği, mali hizmetler birimince de bu formların konsolide edilerek Yönetmelik'in ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı hüküm altına alınmıştır.

Kamu İdaresinin, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği gereği yapacağı kayıtlar için kullanacağı hesaplara Üniversiteler Ortak Detaylı Hesap Planında yer verilmektedir. Buna göre; İdarenin mülkiyetindeki taşınmazlar için ilgisine göre 250/252.01 Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Olanlar Hesaplarının, İdareye tahsis edilen taşınmazlar için ise 250/252.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesapları ile 500.12 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabının kullanılması gerekmektedir.

Yapılan denetimde, Kurum tarafından tapuda kayıtlı olan taşınmazlar form ve icmal cetvelinin, sınırlı aynı haklar ile kişisel haklar ve tahsis formunun hazırlandığı görülmüştür. Ancak hazırlanan taşınmaz form ve icmal cetveli incelendiğinde, bu form ve cetveldeki kayıtlı taşınmazların değerleri ile kurum bilançosundaki taşınmaz hesaplarındaki kayıtlı tutarların örtüşmediği görülmüş olup ayrıntısı aşağıdaki tablodadır:

Tablo 9: Taşınmazların Bilanço, Taşınmaz Form ve İcmal Cetvelindeki Değerlerinin Karşılaştırılması

	Bilanço (TL)	Taşınmaz Formları (TL)	Taşınmaz İcmal Cetveli (TL)
250/252.01 Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Olanlar Hesabı	20.789.667,73	20.712.967,73	19.731.954,49
250/252.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabı	300.123.825,58	437.961.993,25	-
500.12 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabı	303.063.837,60	437.961.993,25	-

Kamu İdaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlar için hazırlanan taşınmaz formunda 20.712.967,73 TL değerinde taşınmaz yer almasına rağmen taşınmaz icmal cetvelinde 19.731.954,49 TL değerinde, bilançoda ise 20.789.667,73 TL değerinde kayıtlı taşınmazı gözükmektedir.

Kamu İdaresine tahsis edilen taşınmazlar için hazırlanan taşınmaz formunda

437.961.993,25 TL değerinde taşınmaz yer almasına rağmen Kurum bilançosundaki 250/252.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabında 300.123.825,58 TL tutarında, 500.12 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabında ise 303.063.837,60 TL tutarında kayıt yer almaktadır.

Ayrıca Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine aykırı olarak 250/252.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesapları ile 500.12 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabının birbirine eşit olmadığı tespit edilmiştir.

Dolayısıyla, Kurum bilançosunun ilgili maddi duran varlık hesaplarındaki kayıtlı tutarlar ile taşınmaz form ve icmal cetvelindeki tutarların birbiriyle uyuşmadığı anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi tarafından taşınmaz form ve cetvellerindeki kayıtlar ile bilançonun uyumlu hale getirildiği bildirilmiş ve kanıtlayıcı muhasebe işlem fişleri gönderilmiş ise de denetim görüşü verilen mali tablolar 2021 yılına ait olduğundan bulgudaki tespitler geçerliliğini korumaktadır.

BULGU 2: Geçici Kabulü Yapılan İşlere İlişkin Tutarların İlgili Maddi Duran Varlık Hesabına Aktarılmaması

Kamu İdaresi tarafından 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilen yapım işlerinden geçici kabulü yapılanların ilgili duran varlık hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Hesabının niteliğine ilişkin 187'nci maddesinde Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının; kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 188'inci maddesinin (b) bendinde ise; tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığından alınan ve geçici kabulü henüz yapılmayan yapım işlerine ilişkin listede 100.909.995,05 TL tutarında (L) Blok Binası Restorasyonu İkmal Uygulama İş'i bulunmaktadır. Ancak Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesinin 2021 yılı mali

tablolarında 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının borç bakiyesi 105.844.148,64 TL olarak gözükmemektedir.

Yapılan incelemede geçici kabulü yapılarak tamamlanan işlere ait tutarların 258 Hesabından ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir. Bu durum, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının 4.934.153,59 TL fazla, 252 Binalar Hesabının ise bu tutar kadar eksik görünmesine neden olmuştur.

Kamu İdaresi geçici kabulü yapılan işlerle ilgili gerekli muhasebe kayıtlarını düzenleyeceği ifade etmiş olsa da 2021 yılı mali tablolarında 258 ve 252 Hesaplarında hata bulunmaktadır. Mali tabloların doğru ve güncel bilgiyi yansıtmasının sağlanması amacıyla 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilen yatırımlardan tamamlananların, ilgili olduğu maddi duran varlık hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Üniversite İktisadi İşletme Sermayesinin Özel Bütçe Hesaplarında Yer Almaması

Kamu İdaresinin tamamına sahip olduğu Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İktisadi İşletmesi sermayesinin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 241 Hesabının niteliğini açıklayan 159'uncu maddesinde Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının; mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kâr ve zararların, bütçeye iade olunan sermayeler ile bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden, bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 160'ıncı maddesinde ise mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nakdi sermaye ve gerekse ayni sermaye şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedileceği, sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların, kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İktisadi İşletmesinin bilançosunda sermaye hesabı 200.000,00 TL olarak yer almasına rağmen Üniversitenin 2021 yılı bilançosunun 241 Mal ve

Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında bu tutarın yer almadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından İktisadi İşletme sermayesinin Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümleri uyarınca 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına alındığı bildirilmiş ve kanıtlayıcı muhasebe işlem fişleri gönderilmiş ise de bu işlemler 2022 yılı içerisinde gerçekleştirildiğinden görüş verilen mali tablolara etkisi bulunmamaktadır. Sonuç olarak; Kamu İdaresinin 2021 yılı bilançosunda 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 200.000,00 TL tutarında eksiklik içermektedir.

BULGU 4: Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı ile Değer Hareketleri Sonuç Hesabının Yanlış Kullanılması

Tek bir muhasebe birimi bulunan ve özel bütçeli bir kamu idaresi niteliği taşıyan Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesinin harcama birimleri arasındaki taşınır devir işlemlerinde, 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının kullanıldığı ve bu hesapta kayıtlı tutarın 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabı ile bilançoya yansıtıldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 360'ıncı maddesinde, Değer Hareketleri Hesap Grubunun aynı bütçeli kamu idarelerinin farklı muhasebe birimleri arasındaki nakit ve nakit dışı değer hareketlerine ait işlemlerin izlenmesi için kullanılması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Anılan Yönetmelik'in 364'üncü maddesi uyarınca 511 no'lu Hesabın; aynı bütçeli kamu idaresine ait muhasebe birimlerinin birbirlerine gönderdikleri veya birbirlerinden aldıkları para ve kıymetler ile birbirleri adına nakden veya mahsuben yaptıkları tahsilat ve ödemelerin izlenmesi için kullanılması gerekmektedir.

Yönetmelik'in 365'inci maddesinde; *“Kamu idarelerince yürütülen ve yönetilen ulusal otomasyon sistemlerinin kullanıldığı muhasebe birimlerinde muhasebe birimleri arası işlemlerin muhasebeleştirilmesinde, adına işlem yapılan muhasebe birimi tarafından işlemi başlatan muhasebe biriminden elektronik ortamda gelen muhasebeleştirme belgesine dayanılarak kayıt yaptırılmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.”*

hükmü yer almaktadır.

Dolayısıyla tek bir muhasebe birimi olan Kamu İdarelerinde 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının kullanılacağına dair bir hüküm bulunmamaktadır.

Mezkur Yönetmelik'in 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabına ilişkin olarak hükümler ihtiva eden 371 ve 372'nci maddelerinde, adı geçen hesabın bu grup içindeki hesapların yıl sonunda kalan bakiyeleri ve bu bakiyelere ilişkin olarak daha sonraki yıllarda yapılan kayıtların izlenmesi için kullanılacağı, malî yıl sonu itibarıyla muhasebe birimlerinde bu hesaba kaydedilen tutarların, Hazine ve Maliye Bakanlığınca merkezde birleştirileceği ve birleştirme sonucu, hesabın borç veya alacak bakiyesi vermesi durumunda hesabın denkleğinin sağlanması amacıyla Bakanlıkça merkezde ve yerinde gerekli incelemeler yapılacağı ifade edilmektedir.

519 no.lu Hesabın işleyişi, Yönetmelik'in 373'üncü maddesinde açıklanmakta olup dönem sonu itibarıyla muhasebe birimleri arası işlemler hesabının alacak bakiyesinin bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç, borç bakiyesinin ise bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde de ifade edildiği üzere, anılan Yönetmelik merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin ve işlemlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak, sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, malî tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirtilen standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanmasına ve yayımlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla yürürlüğe konmuştur. Dolayısıyla, Yönetmelikte yer verilen hesap planı ve bu hesap planındaki hesaplar ve işleyişlerine ilişkin hükümler hem kullanıcılar hem de denetleyenler açısından amir hükümlerdir.

Kamu İdaresi tarafından her ne kadar bu işlemlerin Hazine ve Maliye Bakanlığının 20.12.2017 tarih ve 99161486-700-27345 sayılı yazısı ile yapıldığı ve sözü edilen işlemler için anılan hesaplar Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Sisteminin bir parçası olan Taşınır Kayıt Yönetim Sistemi (TKYS) üzerinden oluşturulduğu ve Muhasebe Yönetim Sistemine (MYS) gönderildiği ifade edilmişse de Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün bir yazı ile 511 ve 519 no.lu Hesapların işleyişine ilişkin hükümler ihtiva eden Yönetmelik maddelerine ekleme yapması mümkün değildir. Nitekim Yönetmelik hükmü ile verilen yetkinin kapsamının defter, belge ve kayıtların elektronik ortama aktarılması kapsamında

değerlendirilmesi gerekmektedir.

Değer Hareketleri Hesap Grubunun, aynı bütçeli kamu idarelerinin farklı muhasebe birimleri arasındaki nakit ve nakit dışı değer hareketlerine ait işlemlerin izlenmesi için kullanılacağı mevzuatın amir hükmü olmasına rağmen, bu hesap grubunda yer alan 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının Üniversitenin harcama birimleri arasındaki taşınır işlemlerinden dolayı kullanılarak toplam 2.686.174,53 TL'lik bakiye tutarın 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabı ile 2021 Mali Yılı Bilançosunda yer almasının, mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilediği değerlendirilmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Hizmet Alımlarında Fiyatların Şeffaf ve Rekabetçi Şartlarda Oluşturulmaması

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu tarafından desteklenen Bilimsel Araştırma Projeleri kapsamında doğrudan temin yöntemiyle yapılan sosyal etki değerlendirme kapasitesi model geliştirme ve pilot uygulama hizmet alımı ile sosyal etki değerlendirme kapasite geliştirme eğitim hizmet alımlarında yaklaşık maliyet için teklif veren iki firmanın ortakları ile şirket müdürlerinin aynı kişiler olduğu görülmüştür.

15.7.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin on altıncı bölümünde Kalkınma Ajanslarının kuruluş, amaç, personel, denetim vb. düzenlemelerle kurulan teşkilatın ana unsurları düzenlenmiştir.

Mezkûr Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (c) ve (g) bentlerine dayanılarak hazırlanan Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin "Yararlanıcıların tabi olacakları satınalma mevzuatı" başlıklı 42'nci maddesinde; yararlanıcıların desteklenen projeleri kapsamında yapacakları ihale ve satın alma faaliyetlerinin, satın alma ve ihale usul ve esasları doğrudan kanun veya yönetmelikle belirlenen kurum ve kuruluşlar bakımından kendi mevzuatlarına göre, diğer kişi, kurum ve kuruluşlar bakımından ise Proje Uygulama Rehberinde belirtilen usul ve esaslara göre yapılacağı karar altına alınmıştır.

Kalkınma Ajansları Mal, Hizmet ve Yapım İşi Satın Alma ve İhale Usul ve Esasları'nın "Yaklaşık maliyet" başlıklı 8'inci maddesinde, yaklaşık maliyetin kamu kurum ve kuruluşları ve meslek kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlar veya listelerine, genel tarifelere, piyasa araştırmalarına, bilirkişilerin hesap veya tahminlerine ve piyasa rayiçlerine göre, gerektiğinde ilgili kuruluşlardan belge alınarak ve fiyatlar göz önünde bulundurularak Katma Değer Vergisi hariç hesaplanacağı belirtilmiştir.

Yine aynı Esaslar'ın "Temel ilkeler" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde satın alınacak mal, hizmet ve yapım işinin uygun fiyat ve şartlarla elde edilmesinin esas olduğu,

"Doğrudan temin usulü" başlıklı 13'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında, doğrudan temin usulüyle yapılacak alımlarda, şartname düzenleme, ilan etme, ihale komisyonu kurma ve teminat alma zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından ticari teamüller doğrultusunda piyasada fiyat araştırması yapılarak, fiyat ve diğer şartlar müzakere edilerek ihtiyaçlar, fatura ya da geçerli bir harcama belgesi karşılığında, temin edilebileceği,

"Yasak Fiil ve Davranışlar" başlıklı 41'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde ise ihalelerde ve sözleşmenin uygulanması sırasında anlaşma yapılmasının yasak olduğu,

Hükümleri yer almaktadır.

Sosyal etki değerlendirme kapasitesi model geliştirme ve pilot uygulama hizmet alımı ile sosyal etki değerlendirme kapasite geliştirme eğitim hizmet alımının incelenmesinde; yaklaşık maliyete esas olmak üzere fiyat alınan üç firmadan ikisinin ortakları ile şirket müdürlerinin aynı kişiler olduğu, üçüncü firmanın faaliyet konusunun ise ihale konusunu kapsamadığı Ticaret Sicili Gazetesi üzerinden tespit edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; teklif alınan iki firmanın ortaklarının ve şirket müdürlerinin aynı kişiler olması, firmaların anlaşma yapması fiilini karşıladığından, fiyatın rekabetçi ortamda tespit edilememesine neden olmaktadır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>